Publicatieblad
van de Europese Unie

NL
C-serie

C/2024/6815

29.11.2024

AANBEVELING VAN DE RAAD

van 21 oktober 2024

inzake het economisch, begrotings-, werkgelegenheids- en structuurbeleid van Griekenland

(C/2024/6815)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 121, lid 2, en artikel 148, lid 4,

Gezien Verordening (EU) 2024/1263 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2024 betreffende de doeltreffende coördinatie van het economisch beleid en betreffende het multilaterale begrotingstoezicht en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad ([1]), en met name artikel 3, lid 3,

Gezien Verordening (EU) nr. 1176/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 november 2011 betreffende de preventie en correctie van macro-economische onevenwichtigheden ([2]), en met name artikel 6, lid 1,

Gezien de aanbeveling van de Europese Commissie,

Gezien de resoluties van het Europees Parlement,

Gezien de conclusies van de Europese Raad,

Gezien het advies van het Comité voor de werkgelegenheid,

Gezien het advies van het Economisch en Financieel Comité,

Gezien het advies van het Comité voor sociale bescherming,

Gezien het advies van het Comité voor de economische politiek,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad ([3]), waarbij de herstel- en veerkrachtfaciliteit ("de faciliteit") werd ingesteld, is op 19 februari 2021 in werking getreden. De faciliteit biedt de lidstaten financiële ondersteuning voor de uitvoering van hervormingen en investeringen, die worden gerealiseerd met budgettaire stimulansen door de Unie. In overeenstemming met de prioriteiten van het Europees Semester voor coördinatie van het economisch beleid, draagt de faciliteit bij aan het economisch en sociaal herstel en de uitvoering van duurzame hervormingen en investeringen, met name hervormingen en investeringen om de groene en de digitale transitie te bevorderen en de economieën van de lidstaten veerkrachtiger te maken. Zij helpt ook de overheidsfinanciën te versterken en de groei en werkgelegenheid op middellange en lange termijn te stimuleren, de territoriale cohesie binnen de Unie te verbeteren en de verdere uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten te ondersteunen.

(2) Verordening (EU) 2023/435 van het Europees Parlement en de Raad ([4]) ("de REPowerEU-verordening"), die op 27 februari 2023 is vastgesteld, heeft tot doel de Unie geleidelijk onafhankelijker te maken van de invoer van Russische fossiele brandstoffen. Dit zou moeten bijdragen tot energiezekerheid en de diversificatie van de energievoorziening van de Unie en tegelijkertijd het gebruik van hernieuwbare energiebronnen, de opslagcapaciteit

([1]) PB L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) PB L 306 van 23.11.2011, blz. 25. ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.
([3]) Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad van 12 februari 2021 tot instelling van de herstel- en veerkrachtfaciliteit (PB L 57 van 18.2.2021, blz. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([4]) Verordening (EU) 2023/435 van het Europees Parlement en de Raad van 27 februari 2023 tot wijziging van Verordening (EU) 2021/241 wat betreft REPowerEU-hoofdstukken in herstel- en veerkrachtplannen en tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1303/2013, (EU) 2021/1060 en (EU) 2021/1755 en Richtlijn 2003/87/EG (PB L 63 van 28.2.2023, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

voor energie en de energie-efficiëntie vergroten. Griekenland heeft een nieuw REPowerEU-hoofdstuk toegevoegd aan zijn nationale herstel- en veerkrachtplan om belangrijke hervormingen en investeringen te financieren die de REPowerEU-doelstellingen helpen te verwezenlijken.

(3) Op 16 maart 2023 heeft de Commissie een mededeling gepubliceerd met de titel "Concurrentievermogen van de EU op lange termijn: blik op de periode na 2030", als basis voor beleidsbeslissingen en met als doel te werken aan een groeibevorderend regelgevingskader. De mededeling schetst het concurrentievermogen ten aanzien van negen elkaar versterkende aanjagers. Van die aanjagers zijn de toegang tot particulier kapitaal, onderzoek en innovatie, onderwijs en vaardigheden en een goed functionerende eengemaakte markt de belangrijkste beleidsprioriteiten voor hervormingen en investeringen met als doel de huidige productiviteitsuitdagingen aan te pakken en het concurrentievermogen van de Unie en haar lidstaten op lange termijn op te bouwen. Op 14 februari 2024 heeft de Commissie een mededeling gepubliceerd met de titel "Het jaarverslag over de eengemaakte markt en het concurrentievermogen 2024". In die mededeling worden de sterktes en zwaktes van het concurrentievermogen van de eengemaakte markt van Europa beschreven. De ontwikkelingen van het jaar worden geschetst aan de hand van de negen geselecteerde aanjagers van het concurrentievermogen.

(4) Op 21 november 2023 heeft de Commissie de jaarlijkse duurzamegroeianalyse 2024 vastgesteld en daarmee de aanzet gegeven van het Europees Semester voor coördinatie van het economisch beleid van 2024. Op 22 maart 2024 hechtte de Europese Raad zijn goedkeuring aan de prioriteiten van de analyse voor 2024 die rond de vier dimensies van concurrerende duurzaamheid zijn geconcentreerd. Op 21 november 2023 heeft de Commissie op basis van Verordening (EU) nr. 1176/2011 ook het waarschuwingsmechanismeverslag 2024 vastgesteld, waarin zij Griekenland heeft genoemd als een van de lidstaten die mogelijk door onevenwichtigheden is geraakt of het risico loopt daardoor geraakt te worden, en waarvoor een diepgaande evaluatie nodig zou zijn. Op dezelfde datum heeft de Commissie tevens een advies vastgesteld over het ontwerpbegrotingsplan van Griekenland voor 2024. De Commissie heeft ook een aanbeveling vastgesteld voor een aanbeveling van de Raad over het economisch beleid van de eurozone en een voorstel voor het gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid voor 2024 waarin de uitvoering van de werkgelegenheidsrichtsnoeren en de beginselen van de Europese pijler van sociale rechten wordt geanalyseerd. De Raad heeft de aanbeveling over het economisch beleid van de eurozone ([5]) (de "Aanbeveling van 2024 over de eurozone") op 12 april 2024 aangenomen en het gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid op 11 maart 2024.

(5) Op 30 april 2024 is het nieuwe kader voor economische governance van de Unie in werking getreden. Het kader omvat de nieuwe Verordening (EU) 2024/1263 betreffende de doeltreffende coördinatie van het economisch beleid en betreffende het multilaterale begrotingstoezicht, de gewijzigde Verordening (EG) nr. 1467/97 van de Raad ([6]) over de bespoediging en verduidelijking van de tenuitvoerlegging van de procedure bij buitensporige tekorten en de gewijzigde Richtlijn 2011/85/EU van de Raad ([7]) betreffende voorschriften voor de begrotingskaders van de lidstaten. De doelstellingen van het nieuwe kader voor economische governance zijn het bevorderen van gezonde en houdbare overheidsfinanciën, duurzame en inclusieve groei en veerkracht door middel van hervormingen en investeringen en het voorkomen van buitensporige overheidstekorten. Het nieuwe kader voor economische governance bevordert ook de nationale verantwoordelijkheid en heeft een grotere focus op de middellange termijn, in combinatie met een doeltreffendere en meer samenhangende handhaving. Elke lidstaat moet bij de Raad en de Commissie een nationaal budgettair-structureel plan voor de middellange termijn indienen. Een nationaal budgettair-structureel plan voor de middellange termijn bevat de budgettaire, hervormings- en investeringstoezeggingen van een lidstaat, met een planningshorizon van vier of vijf jaar, afhankelijk van de normale duur van de nationale legislatuurperiode. Het netto-uitgaventraject ([8]) van de nationale budgettair-structurele plannen voor de middellange termijn moet voldoen aan de vereisten van Verordening (EU) 2024/1263, met inbegrip van de vereisten om de overheidsschuld aan het einde van de aanpassingsperiode op een plausibel neerwaarts pad te brengen of te houden of op een prudent niveau onder 60 % van het bruto binnenlands product (bbp) te houden en om het overheidstekort op middellange termijn onder de in het Verdrag vastgelegde referentiewaarde van 3 % van het bbp te brengen en/of te houden. Indien een lidstaat zich overeenkomstig de criteria van Verordening (EU) 2024/1263 verbindt tot een relevante reeks hervormingen en investeringen, kan de aanpassingsperiode met maximaal drie jaar worden verlengd. Om de opstelling van die nationale budgettair-structurele plannen voor de middellange termijn te ondersteunen, heeft de Commissie op 21 juni 2024 richtsnoeren gepubliceerd over de informatie die de lidstaten moeten verstrekken in hun nationale budgettair-structurele plannen voor de middellange termijn en jaarlijkse voortgangsverslagen. Overeenkomstig de artikelen 5 en 36 van Verordening (EU) 2024/1263 heeft de Commissie in voorkomend geval referentiepaden en technische informatie aan de lidstaten bezorgd. De lidstaten moeten hun nationale budgettair-structurele plannen voor de middellange termijn uiterlijk op 20 september 2024 indienen, tenzij de

([5]) Aanbeveling van de Raad van 12 april 2024 over het economisch beleid van de eurozone (PB C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Verordening (EG) nr. 1467/97 van de Raad van 7 juli 1997 over de bespoediging en verduidelijking van de tenuitvoerlegging van de procedure bij buitensporige tekorten (PB L 209, 2.8.1997, p. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Richtlijn 2011/85/EU van de Raad van 8 november 2011 tot vaststelling van voorschriften voor de begrotingskaders van de lidstaten (PB L 306, 23.11.2011, p. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Netto-uitgaven zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 2, van Verordening (EU) 2024/1263: "netto-uitgaven" zijn de overheidsuitgaven ongerekend i) rente-uitgaven, ii) discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde, iii) uitgaven voor programma's van de Unie die volledig met inkomsten uit Uniefondsen worden gefinancierd, iv) nationale uitgaven voor medefinanciering van door de Unie gefinancierde programma's, v) cyclische elementen van de uitgaven voor werkloosheidsuitkeringen, en vi) eenmalige en andere tijdelijke maatregelen.

lidstaat en de Commissie een redelijke verlenging van de termijn overeenkomen. Overeenkomstig hun nationale wettelijke kaders kunnen de lidstaten hun ontwerpplannen voor de middellange termijn met hun nationale parlementen bespreken, de onafhankelijke begrotingsinstellingen vragen een advies uit te brengen en de sociale partners en andere nationale belanghebbenden raadplegen.

(6) In 2024 blijft het Europees Semester voor coördinatie van het economisch beleid evolueren in overeenstemming met de uitvoering van de faciliteit. De volledige uitvoering van de herstel- en veerkrachtplannen blijft essentieel voor de verwezenlijking van de beleidsprioriteiten in het kader van het Europees Semester, aangezien de plannen helpen bij het doeltreffend aanpakken van alle of een aanzienlijk deel van de problemen die zijn aangehaald in de relevante landspecifieke aanbevelingen die in de afgelopen jaren zijn gedaan. De landspecifieke aanbevelingen van 2019, 2020, 2022 en 2023 blijven onverminderd van belang voor herstel- en veerkrachtplannen die zijn herzien, bijgewerkt of gewijzigd overeenkomstig de artikelen 14, 18 en 21 van Verordening (EU) 2021/241.

(7) Op 27 april 2021 heeft Griekenland overeenkomstig artikel 18, lid 1, van Verordening (EU) 2021/241 zijn herstel- en veerkrachtplan ingediend bij de Commissie. Op grond van artikel 19 van Verordening (EU) 2021/241 heeft de Commissie de relevantie, doeltreffendheid, efficiëntie en samenhang van het herstel- en veerkrachtplan beoordeeld overeenkomstig de in bijlage V bij die verordening opgenomen beoordelingsrichtsnoeren. Op 13 juli 2021 heeft de Raad zijn uitvoeringsbesluit betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Griekenland ([9]) vastgesteld, dat op 8 december 2023 op grond van artikel 18, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241 werd gewijzigd om de maximale financiële bijdrage voor niet terug te betalen financiële steun bij te werken en het REPowerEU-hoofdstuk erin op te nemen ([10]). De tranches worden vrijgegeven als de Commissie overeenkomstig artikel 24, lid 5, van Verordening (EU) 2021/241 verklaart dat Griekenland de desbetreffende in het uitvoeringsbesluit van de Raad vastgelegde mijlpalen en streefdoelen op bevredigende wijze heeft verwezenlijkt. Bevredigende verwezenlijking impliceert dat de verwezenlijking van eerdere mijlpalen en streefdoelen niet is teruggedraaid.

(8) Op 30 april 2024 heeft Griekenland zijn nationale hervormingsprogramma 2024 en zijn stabiliteitsprogramma 2024 ingediend, in overeenstemming met artikel 4, lid 1, van Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad ([11]). Overeenkomstig artikel 27 van Verordening (EU) 2021/241 weerspiegelt het nationale hervormingsprogramma 2024 ook de halfjaarlijkse verslaglegging van Griekenland over de vorderingen bij de verwezenlijking van zijn herstel- en veerkrachtplan.

(9) Op 19 juni 2024 heeft de Commissie het landverslag 2024 voor Griekenland gepubliceerd. Daarin werd de vooruitgang beoordeeld die Griekenland heeft geboekt bij de uitvoering van de desbetreffende landspecifieke aanbevelingen die de Raad tussen 2019 en 2023 heeft aangenomen, en werd de balans opgemaakt van de uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan door Griekenland. Op basis van die analyse werden in het landverslag lacunes vastgesteld met betrekking tot de uitdagingen die niet of slechts gedeeltelijk worden aangepakt in het herstel- en veerkrachtplan, alsook nieuwe en opkomende uitdagingen. Ook werd de voortgang beoordeeld die Griekenland heeft geboekt bij de uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten en bij de verwezenlijking van de kerndoelen van de Unie inzake werkgelegenheid, vaardigheden en armoedebestrijding, alsook bij de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties.

(10) De Commissie heeft uit hoofde van artikel 5 van Verordening (EU) nr. 1176/2011 een diepgaande evaluatie uitgevoerd voor Griekenland. De belangrijkste bevindingen van de beoordeling door de diensten van de Commissie van macro-economische kwetsbaarheden voor Griekenland voor de toepassing van die verordening zijn gepubliceerd in april 2024. Op 19 juni 2024 heeft de Commissie geconcludeerd dat Griekenland wordt geconfronteerd met macro-economische onevenwichtigheden, nadat in 2023 sprake was van buitensporige onevenwichtigheden. Griekenland wordt met name geconfronteerd met kwetsbaarheden in verband met de hoge overheidsschuld en een groot aantal niet-renderende leningen tegen een achtergrond van hoge werkloosheid, die relevant blijven, maar aanzienlijk zijn afgenomen en naar verwachting verder zullen afnemen. De externe positie blijft echter zwak. De overheidsschuldquote is blijven dalen, en hoewel deze in 2023 met bijna 162 % hoog blijft, lijken de kortetermijnrisico's voor de houdbaarheid van de schuld laag. De nominale groei van het bbp was een belangrijke aanjager van de snel dalende schuldquote in de afgelopen jaren, en de verwachte verdere verbetering van de begrotingssaldi zal ervoor zorgen dat deze verder blijft dalen. Het tekort op de lopende rekening, dat in de jaren 2020 tot en met 2022 aanzienlijk was toegenomen, is in 2023 duidelijk afgenomen, maar blijft hoog tegen de achtergrond van een krachtige binnenlandse vraag. Voor dit en volgend jaar worden slechts marginale verbeteringen van de lopende rekening verwacht, aangezien de robuuste groei van de investeringen naar verwachting de invoer op een hoog peil zal houden. De zeer negatieve netto internationale investeringspositie (NIIP) als percentage van het

([9]) Doc. ST 10152/21 INIT + ADD 1.

([10]) Uitvoeringsbesluit van de Raad van 8 december 2023 tot wijziging van het Uitvoeringsbesluit van 13 juli 2021 betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Griekenland (doc. ST 15831/23 INIT + ADD 1).

([11]) Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad van 7 juli 1997 over versterking van het toezicht op begrotingssituaties en het toezicht op en de coördinatie van het economisch beleid (PB L 209, 2.8.1997, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

bbp is vorig jaar ook verbeterd als gevolg van de hoge nominale groei van het bbp, maar blijft de zwakste in de Unie. Het aantal niet-renderende leningen is de afgelopen jaren sterk gedaald en is in 2023 blijven dalen, maar de afwikkeling van niet-renderende leningen buiten de banksector blijft traag verlopen, waardoor zij op de economie blijven wegen. De werkgelegenheid is toegenomen en de werkloosheid is verder gedaald, maar is nog steeds relatief hoog. Jaren van aanhoudende beleidsmaatregelen en uitgebreide structurele hervormingen hebben duidelijk geleid tot een vermindering van de vastgestelde kwetsbaarheden. Handhaving van de prudente begrotingskoers en verdere tijdige uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan blijven van cruciaal belang om het concurrentievermogen te verbeteren en het evenwicht van de economie te herstellen, ook wat de externe positie betreft.

(11) Volgens door Eurostat gevalideerde gegevens is het overheidstekort van Griekenland afgenomen van 2,5 % van het bbp in 2022 tot 1,6 % in 2023, terwijl de overheidsschuld is gedaald van 172,7 % van het bbp eind 2022 tot 161,9 % eind 2023.

(12) Op 12 juli 2022 heeft de Raad Griekenland aanbevolen ([12]) in 2023 een prudent begrotingsbeleid te voeren, met name door de groei van nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven te beperken tot onder de potentiële outputgroei op middellange termijn ([13]), rekening houdend met de aanhoudende tijdelijke en gerichte steun aan huishoudens en bedrijven die het kwetsbaarst zijn voor stijgingen van de energieprijzen, en aan mensen die Oekraïne ontvluchten. Tegelijkertijd werd Griekenland aanbevolen klaar te staan om de lopende uitgaven aan te passen aan de veranderende situatie. Griekenland kreeg ook de aanbeveling om meer overheidsinvesteringen te doen voor de groene en de digitale transitie, en voor energiezekerheid in het kader van het REPowerEU-initiatief, onder meer door gebruik te maken van de faciliteit en andere Uniefondsen. Volgens ramingen van de Commissie was de begrotingskoers ([14]) in 2023 expansief (0,5 % van het bbp), in een context van hoge inflatie. De groei van de nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven (ongerekend discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde) in 2023 heeft een contractieve bijdrage aan de begrotingskoers van 0,6 % van het bbp geleverd en was in overeenstemming met de Aanbeveling van de Raad van 12 juli 2022. De contractieve bijdrage van de nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven was toe te schrijven aan de met 2,7 % van het bbp verlaagde kosten van de (gerichte en niet-gerichte) noodmaatregelen voor huishoudens en bedrijven in reactie op stijgingen van de energieprijzen. De belangrijkste aanjagers van de groei van de nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven (ongerekend discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde) waren sociale overdrachten, waaronder pensioenen. In 2023 bedroegen de met subsidies uit de faciliteit en andere fondsen van de Unie gefinancierde uitgaven 2,5 % van het bbp. In 2023 bedroegen de nationaal gefinancierde investeringen 2,6 % van het bbp, een stijging van 0,2 procentpunt ten opzichte van 2022. Griekenland financierde aanvullende investeringen via de faciliteit en andere fondsen van de Unie. Het financierde overheidsinvesteringen voor de groene en de digitale transitie en voor energiezekerheid, zoals het ondersteunen van de uitrol van nieuwe hernieuwbare energiebronnen in het elektriciteitsnet, die wordt vergemakkelijkt door de modernisering van de transmissie-infrastructuur, en het verlenen van financiële bijstand aan kleine en middelgrote ondernemingen om hen in staat te stellen digitale oplossingen toe te passen. Die overheidsinvesteringen zijn gefinancierd uit de faciliteit en andere fondsen van de Unie.

(13) In het stabiliteitsprogramma 2024 wordt in het macro-economische scenario dat aan de begrotingsprognoses ten grondslag ligt, uitgegaan van een reële bbp-groei van 2,5 % in 2024 en 2,6 % in 2025, terwijl de inflatie, gemeten aan de hand van het geharmoniseerd indexcijfer van de consumptieprijzen (GICP), wordt geraamd op 2,6 % in 2024 en 2,0 % in 2025. Het overheidstekort stijgt naar verwachting tot 1,2 % van het bbp in 2024 en 0,9 % van het bbp in 2025, terwijl de overheidsschuldquote zal afnemen tot 152,7 % eind 2024 en 146,3 % eind 2025. Het stabiliteitsprogramma 2024 bevat geen begrotingsprognoses voor de periode na 2025.

(14) Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie zal het reële bbp groeien met 2,2 % in 2024 en 2,3 % in 2025 en zal de inflatie, gemeten aan de hand van het GICP, in 2024 2,8 % en in 2025 2,1 % bedragen.

([12]) Aanbeveling van de Raad van 12 juli 2022 over het nationale hervormingsprogramma 2022 van Griekenland en met een advies van de Raad over het stabiliteitsprogramma 2022 van Griekenland (PB C 334 van 1.9.2022, blz. 60).

([13]) Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie bedraagt de potentiële outputgroei op middellange termijn van Griekenland in 2023 nominaal 4,5 %, op basis van de gemiddelde reële potentiële groei over tien jaar en de bbp-deflator van 2023.

([14]) De begrotingskoers wordt afgemeten aan de jaarlijkse verandering in de onderliggende begrotingssituatie van de overheid. Op basis daarvan wordt de economische impuls beoordeeld die uitgaat van het begrotingsbeleid — zowel het op nationaal niveau gefinancierde beleid als het beleid dat uit de begroting van de Unie wordt gefinancierd. De begrotingskoers wordt gemeten als het verschil tussen i) het groeipotentieel op middellange termijn en ii) de verandering in de primaire uitgaven (discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde niet meegerekend), exclusief de tijdelijke COVID-19-crisismaatregelen, maar inclusief de uitgaven gefinancierd door niet terug te betalen steun (subsidies) in het kader van de faciliteit en andere Uniefondsen.

(15) Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie zal het overheidstekort in 2024 1,2 % van het bbp bedragen, terwijl de overheidsschuldquote vóór het einde van 2024 zal dalen tot 153,9 %. De daling van het tekort in 2024 is voornamelijk het gevolg van de gematigde groei van de sociale uitkeringen in vergelijking met de groei van de ontvangsten. Volgens de ramingen van de Commissie is de begrotingskoers in 2024 expansief (0,3 % van het bbp).

(16) Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie zullen in 2024 uitgaven ten belope van 1,5 % van het bbp worden gefinancierd met niet terug te betalen steun ("subsidies") uit hoofde van de faciliteit, tegenover 1,0 % van het bbp in 2023. De met subsidies uit hoofde van de faciliteit gefinancierde uitgaven zullen hoogwaardige investeringen en productiviteitsverhogende hervormingen mogelijk maken zonder dat dit rechtstreekse gevolgen heeft voor het overheidssaldo of de overheidsschuld van Griekenland. Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie zullen zowel in 2023 als in 2024 uitgaven ten belope van minder dan 0,1 % van het bbp worden gedekt door leningen uit hoofde van de faciliteit.

(17) Op 14 juli 2023 heeft de Raad Griekenland aanbevolen ([15]) een voorzichtig begrotingsbeleid te voeren, met name door de nominale stijging van de nationaal gefinancierde netto primaire uitgaven ([16]) in 2024 te beperken tot maximaal 2,6 %. De lidstaten is verzocht er bij het uitvoeren van hun begroting 2023 en het opstellen van hun ontwerpbegrotingsplannen voor 2024 rekening mee te houden dat de Commissie aan de Raad zou voorstellen om op een tekort gebaseerde buitensporigtekortprocedures in te leiden op basis van de begrotingsresultaten voor 2023. Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie nemen de nationaal gefinancierde netto primaire uitgaven van Griekenland in 2024 toe met 1,8 % ([17]), wat minder is dan de aanbevolen maximale groei. Dit is in overeenstemming met hetgeen de Raad heeft aanbevolen.

(18) Bovendien heeft de Raad Griekenland aanbevolen om de geldende noodsteunmaatregelen voor energie in 2023 en 2024 zo snel mogelijk af te bouwen, en de daarmee samenhangende besparingen te gebruiken om het overheidstekort terug te dringen. De Raad heeft voorts aanbevolen dat, indien hernieuwde stijgingen van de energieprijzen nieuwe of voortgezette steunmaatregelen vereisen, Griekenland ervoor zou moeten zorgen dat dergelijke steunmaatregelen gericht zijn op bescherming van kwetsbare huishoudens en bedrijven, budgettair haalbaar zijn, en stimulansen voor energiebesparing behouden. Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie bedragen de nettobegrotingskosten ([18]) van de noodsteunmaatregelen voor energie naar raming 0,0 % van het bbp in 2023, 0,1 % in 2024 en 0,1 % in 2025. Met name wordt ervan uitgegaan dat de hogere verwarmingsvergoeding en de teruggave van een speciale heffing op diesel aan landbouwers in 2024 en 2025 van kracht blijven, zij het met een gering effect ([19]). De noodsteunmaatregelen voor energie werden in 2023 en 2024 afgebouwd. Dit is in overeenstemming met hetgeen de Raad heeft aanbevolen.

(19) Daarnaast heeft de Raad Griekenland aanbevolen om nationaal gefinancierde overheidsinvesteringen in stand te houden en te zorgen voor een doeltreffende absorptie van subsidies uit hoofde van de faciliteit en van andere Uniefondsen, met name om de groene en de digitale transitie te bevorderen. Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie zullen de nationaal gefinancierde overheidsinvesteringen naar verwachting afnemen van 2,6 % van het bbp in 2023 tot 2,4 % van het bbp in 2024. Dat is het gevolg van de timing van de programmeringsperiode van de structuurfondsen van de Unie. Met name wordt aangenomen dat het Unie-medefinancieringspercentage van de investeringen in het kader van het nieuwe programma hoger zal zijn dan dat van de investeringen in de vorige programmeringsperiode. Dit leidt tot een daling van de gecofinancierde nationale investeringsuitgaven. De begrotingsaanpassing in 2024 is niet voornamelijk het gevolg van de afname van de investeringen. In het licht van die bijkomende factoren worden de overheidsinvesteringen in 2024 beoordeel als conform hetgeen door de Raad is aanbevolen. De overheidsuitgaven die worden gefinancierd met inkomsten uit Uniefondsen, met inbegrip van subsidies uit hoofde van de faciliteit, zullen daarentegen naar verwachting stijgen van 2,5 % van het bbp in 2023 tot 3,4 % van het bbp in 2024.

(20) Op basis van de beleidsmaatregelen die op de afsluitdatum van de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie bekend waren en bij ongewijzigd beleid, wordt in 2025 een overheidstekort van 0,8 % van het bbp verwacht. Het slinkende tekort in 2025 weerspiegelt vooral de daling van de rente-uitgaven en een geringe groei van de loonkosten

([15]) Aanbeveling van de Raad van 14 juli 2023 over het nationale hervormingsprogramma 2023 van Griekenland en met een advies van de Raad over het stabiliteitsprogramma 2023 van Griekenland (PB C 312 van 1.9.2023, blz. 67).

([16]) Netto primaire uitgaven worden gedefinieerd als nationaal gefinancierde uitgaven ongerekend i) discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde, ii) rente-uitgaven, iii) conjuncturele werkloosheidsuitgaven en iv) eenmalige en andere tijdelijke maatregelen.

([17]) Hierbij wordt rekening gehouden met eenmalige maatregelen ten belope van 0,1 % van het bbp in 2024, met betrekking tot uitgaven om de gevolgen van natuurrampen te verzachten (en 0,2 % van het bbp in 2023, met betrekking tot uitgaven na de natuurrampen). Op 14 juli 2023 heeft de Raad ook verwezen naar de verwoestende overstromingen die Italië in mei 2023 hebben getroffen, en heeft ermee ingestemd dat de kosten van rechtstreekse noodhulp in verband met die overstromingen in aanmerking zouden worden genomen bij latere beoordelingen van de naleving en in beginsel als eenmalige en tijdelijke maatregelen zouden worden beschouwd. Voor de overstromingen in Griekenland is een vergelijkbare aanpak gevolgd.

([18]) Het cijfer geeft het niveau weer van de jaarlijkse begrotingskosten van die maatregelen, inclusief inkomsten en uitgaven en, in voorkomend geval, ongerekend de inkomsten uit belastingen op uitzonderlijke winsten van energieleveranciers.

([19]) Voor maatregelen die volgens Griekenland tot eind 2024 van kracht blijven, is de aanname in de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie dat deze ook in 2025 begrotingsgevolgen hebben.

in de publieke sector. De overheidsschuldquote zou vóór eind 2025 dalen tot 149,3 %. De daling van de schuldquote in 2025 is voornamelijk het gevolg van een toenemend primair overschot en de nominale bbp-groei, alsmede stock-flow adjustments. Ook een prudent begrotingsbeleid moet bijdragen tot de versterking van de externe positie.

(21) Voortbouwend op beste praktijken en de hervormingen in het kader van het herstel- en veerkrachtplan, waaronder een nieuwe hervorming om de inspanningen van Griekenland ter bestrijding van belastingontwijking verder op te voeren, blijft er ruimte om het kader van het belastingbeleid verder te versterken om Griekenland in staat te stellen meer investeringen aan te trekken, en aldus de investeringskloof, die groot blijft, te verkleinen. Met name zou de invoering van een ruimer systeem van voorafgaande fiscale rulings overeenkomstig de beste praktijken in de Unie de belastingbetalers een transparante uitlegging geven van de bestaande belastingwetgeving, waardoor investeerders meer rechtszekerheid zouden krijgen. Ook zouden grotere inspanningen ter uitbreiding van de capaciteit van de onafhankelijke instantie voor overheidsontvangsten de naleving van de belastingplicht verder kunnen helpen verbeteren.

(22) Griekenland is stappen blijven zetten om zijn overheidsdiensten te moderniseren, maar er is nog ruimte om de efficiëntie daarvan verder te verhogen. Na een aanzienlijke aanpassing na 2010 zijn de omvang en de kosten van de overheidsdiensten in grote lijnen in overeenstemming met het Uniegemiddelde. De loonsom van de Griekse overheid is in 2023 stabiel gebleven op 10,8 % van het bbp, iets boven het Uniegemiddelde (10,2 % van het bbp). De aanpassing van de toelagen, waaronder die voor personen met managementtaken, die begin 2024 van kracht is geworden, strookte met de uniforme salaristabel, aangezien die in de hele overheidssector werd toegepast. Om die verworvenheden in de toekomst veilig te stellen, is het van essentieel belang dat wordt gezorgd voor een blijvende toepassing van de uniforme salaristabel, en dat de huidige personeelsbezetting wordt gehandhaafd door blijvende toepassing van de "one-in-one-out"-aanwervingsregel voor vast personeel, en dat het in 2022 ingevoerde plafond voor tijdelijk personeel wordt gehandhaafd. Het herstel- en veerkrachtplan bevat maatregelen om de doeltreffendheid van de overheidsdiensten te verbeteren, waaronder de vaststelling van een kader voor meerlagige economische governance, hetgeen in 2023 is gebeurd. Om de verwachte betere coördinatie tussen de centrale, regionale en plaatselijke overheden te realiseren, zal dat kader, met inbegrip van de voorgenomen governancestructuren en het informatiesysteem, naar verwachting in de loop van 2024 helemaal operationeel zijn.

(23) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt b), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.2 van bijlage V bij die verordening bevat het herstel- en veerkrachtplan een uitgebreide reeks elkaar versterkende hervormingen en investeringen die uiterlijk in 2026 moeten zijn uitgevoerd. Verwacht wordt dat die hervormingen en investeringen helpen bij het doeltreffend aanpakken van alle of een aanzienlijk deel van de uitdagingen die in de desbetreffende landspecifieke aanbevelingen zijn vastgesteld. Om het concurrentievermogen van Griekenland op lange termijn te stimuleren door middel van de groene en de digitale transitie, en tegelijk sociale rechtvaardigheid te waarborgen, is het van essentieel belang om binnen deze krappe termijn snel werk te maken van de doeltreffende uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan, waaronder het REPowerEU-hoofdstuk. Om de toezeggingen van het herstel- en veerkrachtplan uiterlijk in augustus 2026 na te komen, is het voor Griekenland van essentieel belang de hervormingen te blijven doorvoeren en de investeringen te versnellen door de bijbehorende uitdagingen aan te gaan en voor een sterke bestuurlijke capaciteit te zorgen. De Griekse overheid heeft maatregelen genomen om de uitvoering te verbeteren en de administratieve capaciteit te vergroten, en het herstel- en veerkrachtplan bevat nog meer specifieke maatregelen waarvan wordt verwacht dat ze die doelstelling zullen helpen bereiken. Tot de specifieke uitdagingen voor Griekenland behoren i) lange gerechtelijke procedures voor de behandeling van vorderingen tegen aanbestedingsprocedures, waardoor de geplande voltooiingsdatum van investeringen dreigt te worden verdaagd tot na augustus 2026; ii) de langzame overdracht van eigendomsrechten, en iii) zwakke coördinatie, die vooral duidelijk blijkt bij investeringen en hervormingen op beleidsgebieden waarvoor meer dan één ministerie bevoegd is. De systematische betrokkenheid van lokale en regionale autoriteiten, sociale partners, het maatschappelijk middenveld en andere relevante belanghebbenden blijft belangrijk om te zorgen voor een breed gevoelde verantwoordelijkheid voor de succesvolle uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan.

(24) In het kader van de tussentijdse evaluatie van de cohesiebeleidsprogramma's moet Griekenland overeenkomstig artikel 18 van Verordening (EU) 2021/1060 van het Europees Parlement en de Raad ([20]) elk programma ondersteund door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO), het Europees Sociaal Fonds Plus (ESF+), het Cohesiefonds en het Fonds voor een rechtvaardige transitie uiterlijk in maart 2025 toetsen aan onder meer de uitdagingen zoals benoemd in de landspecifieke aanbevelingen 2024, en zijn nationale energie- en klimaatplan. Die toetsing vormt de basis voor de definitieve toewijzing van de financiering van de Unie die in elk programma is opgenomen. Griekenland heeft vooruitgang geboekt met de uitvoering van cohesiebeleidsprogramma's en de Europese pijler van sociale rechten, maar er is nog een aantal uitdagingen. Griekenland kent met name slechts langzame groei in perifere gebieden en grote verschillen tussen stedelijke gebieden en het platteland. Een snellere

([20]) Verordening (EU) 2021/1060 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 houdende gemeenschappelijke bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds Plus, het Cohesiefonds, het Fonds voor een rechtvaardige transitie en het Europees Fonds voor maritieme zaken, visserij en aquacultuur en de financiële regels voor die fondsen en voor het Fonds voor asiel, migratie en integratie, het Fonds voor interne veiligheid en het Instrument voor financiële steun voor grensbeheer en visumbeleid (PB L 231 van 30.6.2021, blz. 159, http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

uitvoering van de programma's van het cohesiebeleid, samen met grotere administratieve capaciteit op nationaal en regionaal niveau, is van cruciaal belang. De in het programma overeengekomen prioriteiten blijven relevant. Met name zijn zowel acties ter verbetering van het innovatievermogen van ondernemingen als acties die zijn toegespitst op gerichte bedrijfssteun essentieel om het concurrentievermogen te vergroten. Als onderdeel van de groene transitie zijn investeringen in afvalbeheer noodzakelijk om de streefcijfers voor recycling te halen en het storten van afval te verminderen. Het is van essentieel belang om het waterbeheer alomvattend te verbeteren, met inbegrip van water- en afvalwaterbeheer, energieterugwinning, digitalisering, hergebruik van water, regenwater en duurzame ontzilting op basis van hernieuwbare energiebronnen. De energietransitie vereist een groter aandeel hernieuwbare energie, opslagmogelijkheden en grotere energie-efficiëntie, en de aanpak van energiearmoede. Ook vergroting van het aandeel schoon openbaar vervoer is cruciaal voor het bereiken van koolstofneutraliteit. Programma's van het cohesiebeleid moeten op basis van een alomvattende strategie blijven investeren in vaardigheden, om de kindergarantie uit te voeren, kwalitatieve en langdurige zorgverlening en sociale huisvesting te bevorderen, en de activering op de arbeidsmarkt en de sociale integratie van gemarginaliseerde gemeenschappen, zoals Roma en personen met een migratieachtergrond, te verbeteren. In het kader van de tussentijdse evaluatie van de programma's van het cohesiebeleid verdient de preventie van en de paraatheid voor de risico's in verband met klimaatverandering extra aandacht. Griekenland kan ook het bij Verordening (EU) 2024/795 van het Europees Parlement en de Raad ([21]) opgerichte platform voor strategische technologieën voor Europa aanwenden om ondersteuning te bieden voor zijn industriële transformatie, in het bijzonder de productie en opslag van schone energie, groene scheepvaart en biotechnologie, en de ontwikkeling van groene en digitale vaardigheden.

(25) Naast de economische en maatschappelijke uitdagingen die in het herstel- en veerkrachtplan en andere Uniefondsen aan bod komen, wordt Griekenland geconfronteerd met nog verschillende andere uitdagingen die verband houden met economische groei, het regelgevingskader en bijscholing van de beroepsbevolking, die, als ze worden aangepakt, het concurrentievermogen van het land zouden kunnen stimuleren. De arbeidsparticipatie neemt weliswaar toe, maar behoort tot de laagste van de Unie, en de toegang tot de arbeidsmarkt blijft een uitdaging, vooral voor vrouwen en jongeren. Op het gebied van onderwijs heeft Griekenland de voorbije jaren stappen gezet om de leerplannen te herzien, onder meer in het kader van het herstel- en veerkrachtplan, en daarin cursussen inzake zachte en digitale vaardigheden op te nemen. De prestaties inzake basisvaardigheden blijven echter erg laag, wat de arbeidsmarktresultaten, de productiviteit en het concurrentievermogen ondermijnt. Dit blijkt uit de prestaties van 15-jarigen in wiskunde, lezen en wetenschappen, die volgens het meest recente Programme for International Student Assessment van de OESO sinds 2012 sterk zijn achteruitgegaan en tot de zwakste in de Unie behoren. Het grote en nog groeiende aandeel van leerlingen die ondermaats presteren, ook bij degenen met een meer geprivilegieerde achtergrond, en het kleine aandeel topstudenten wijzen op structurele uitdagingen wat de kwaliteit en de rechtvaardigheid van het onderwijsstelsel betreft. Griekenland presteert, volgens Eurostat-gegevens uit 2019 voor kinderen van 3 jaar en ouder, van de lidstaten ook het slechtst voor voor- en vroegschoolse educatie, en gemiddeld, met een participatiegraad van 29,6 %, voor formele kinderopvang voor kinderen jonger dan 3 jaar (op basis van gegevens uit 2023). Van deze vormen van educatie en opvang is aangetoond dat zij de latere onderwijsresultaten positief beïnvloeden. De uitdagingen die de Griekse onderwijsresultaten ondermijnen kunnen in verband worden gebracht met i) de onderfinanciering van het onderwijsstelsel, ii) onvoldoende nadruk op op competentie gebaseerde onderwijs- en leermethoden met een grote focus op zachte, transversale en ondernemersvaardigheden, iii) een laag niveau van autonomie van de scholen, en iv) beperkte vooruitgang bij het systematisch evalueren van leraren.

(26) Een betere dienstverlening aan het publiek en grotere economische duurzaamheid, budgettaire houdbaarheid en klimaatduurzaamheid blijven belangrijke prioriteiten. In dit verband is er ruimte voor verdere verbetering van het beheer van staatseigendommen, onder meer door modernisering van overheidsondernemingen en de ontwikkeling van openbaar vastgoed. In sommige overheidsbedrijven zijn met succes hervormingen doorgevoerd, die hebben geholpen om de operationele flexibiliteit en de commerciële autonomie te vergroten, de interne beheerscapaciteit hebben versterkt en hun beleid en procedures inzake aanbestedingen, beloning en aanwervingen hebben verbeterd. Het kopiëren van die praktijken zou andere overheidsbedrijven helpen om meer waarde te creëren voor de maatschappij en de economie. De Griekse Maatschappij voor Activa en Deelnemingen en haar dochters spelen een centrale rol in het beheer van die overheidsactiva. Er wordt nagedacht over manieren om de efficiëntie en doeltreffendheid van die maatschappij nog te vergroten, bijvoorbeeld door haar organisatorische en functionele capaciteiten te vergroten en haar operationele autonomie en interne investeringsexpertise te verbeteren.

([21]) Verordening (EU) 2024/795 van het Europees Parlement en de Raad van 29 februari 2024 tot oprichting van het platform voor strategische technologieën voor Europa (STEP) en tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG en Verordeningen (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 en (EU) 2021/241 (PB L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

(27) De trage afgifte van milieuvergunningen, die onder meer te wijten is aan lacunes in de regelgeving, blijft investeringen op centraal en regionaal niveau belemmeren. De afgifte van milieuvergunningen is een integrerend onderdeel van de algemene vergunningsprocedure voor elke soort investering, en de procedure voor het verkrijgen van een milieuvergunning is lang en ingewikkeld. Er is met name nog steeds geen milieuclassificatie voor hernieuwbare energie, noch voorwaarden die bepalen in welke omstandigheden een vergunning kan worden verleend voor industriële activiteiten met beperkte milieueffecten. Ook moeten criteria worden vastgesteld voor gevallen die wegens niet-substantiële wijzigingen een vereenvoudigde vergunningsprocedure vergen. Het ontbreken van regelgeving om deze problemen te helpen oplossen belet dat eerdere verbeteringen van de wetgeving die beogen voor de afgifte van milieuvergunningen meer rationele en op risico's gebaseerde criteria te hanteren, enige impact hebben. De goedkeuring van die nog aanhangige regelgevingshandelingen zou een grote impact kunnen hebben op de duur en de kwaliteit van milieueffectbeoordelingen, zowel voor nieuwe als gewijzigde/verlengde vergunningen voor de investeringen in kwestie. Ondanks de voltooiing van het regelgevingskader om milieubeoordelaars uit de particuliere sector in te zetten, wordt bovendien nog geen gebruik gemaakt van het desbetreffende register en is het systeem nog niet operationeel gemaakt. De voltooiing van het regelgevingskader door goedkeuring van de ontbrekende secundaire wetgeving en het operationeel maken van het systeem van erkende particuliere milieubeoordelaars zou het Griekse bedrijfsklimaat helpen verbeteren, aangezien deze naar verwachting de flessenhalzen in het proces voor de afgifte van milieuvergunningen zal reduceren en het vertrouwen van de investeerders zal vergroten. De hiervoor genoemde beleidsmaatregelen zullen naar verwachting een stimulerend effect hebben op de investeringen ter vergroting van de productiviteit en ter verruiming van de exportbasis, waardoor de afhankelijkheid van invoer vermindert, de groeivooruitzichten verbeteren en het herstel van het externe evenwicht en het afbouwen van voorraadonevenwichtigheden wordt ondersteund.

(28) Ondanks de geleverde inspanningen, met name door de uitbreiding van het aandeel van hernieuwbare energiebronnen in de totale elektriciteitsproductie, blijft Griekenland erg afhankelijk van fossiele brandstoffen, waarbij olie en gas in 2022 respectievelijk 55 % en 20 % van de energiemix uitmaakten. Hoewel het aan het herziene Griekse herstel- en veerkrachtplan toegevoegde REPowerEU-hoofdstuk verschillende hervormingen en investeringen omvat die de Griekse decarbonisatie-inspanningen moeten versnellen, zijn er nog meer maatregelen vereist om Griekenlands afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen. Griekenland heeft een van de oudste voertuigparken in de Unie, en het gebruik van hernieuwbare energiebronnen in het vervoer blijft erg laag. Bijgevolg blijft de Griekse transportsector een van de grootste uitstoters van koolstofdioxide. Om de elektrificatie van de transportsector te bespoedigen zou een ambitieuzer beleid de toon kunnen zetten. Dit zou onder meer kunnen bestaan uit de uitbreiding van de categorieën van voertuigen die krachtens de nationale klimaatwet moeten overschakelen van verbrandingsmotoren op elektrische motoren en uit de verplichte buitengebruikstelling van zeer vervuilende voertuigen.

(29) De toenemende frequentie en ernst van natuurrampen die Griekenland teisteren, zet het systeem van civiele bescherming onder zware druk. In 2023 was Griekenland het slachtoffer van ernstige bosbranden en overstromingen die mensenlevens eisten, het natuurlijk milieu zeer ernstig beschadigden en grote schade toebrachten aan eigendommen en infrastructuur. Investeringen in civiele bescherming in het kader van het herstel- en veerkrachtplan en uit hoofde van de fondsen van het cohesiebeleid zullen naar verwachting het reactievermogen bij rampen verbeteren. Er blijft echter ruimte voor verdere verbetering van de preventie-inspanningen. Hervormingen en investeringen ter versterking van de doeltreffendheid en efficiëntie van vroegtijdige waarschuwingen, het klimaatbestendig maken van infrastructuur en andere risicopreventiemaatregelen zouden de paraatheidsmaatregelen kunnen aanvullen en de door toekomstige natuurrampen veroorzaakte schade kunnen helpen verminderen. Bovendien zouden de investeringen kunnen worden gericht op maatregelen die veerkracht creëren door preventie en paraatheid en door het gebruik van op ecosystemen gebaseerde benaderingen.

(30) Aangezien de economieën van de lidstaten van de eurozone in hoge mate met elkaar zijn verweven en zij collectief bijdragen tot de werking van de economische en monetaire unie, heeft de Raad in 2024 de lidstaten van de eurozone aanbevolen actie te ondernemen, onder meer door middel van hun herstel- en veerkrachtplannen, teneinde uitvoering te geven aan de Aanbeveling van 2024 over de eurozone. Voor Griekenland dragen de aanbevelingen 1, 2 en 3 bij tot de uitvoering van de eerste, tweede, derde, vierde en vijfde aanbeveling in de Aanbeveling van 2024 over de eurozone.

(31) In het licht van de diepgaande evaluatie en de conclusies van de Commissie betreffende het bestaan van onevenwichtigheden zijn de aanbevelingen op grond van artikel 6 van Verordening (EU) nr. 1176/2011 in de aanbevelingen 1, 2 en 3 weergegeven. Het in aanbeveling 1 bedoelde beleid helpt om kwetsbaarheden in verband met de overheidsschuld, de externe positie en niet-renderende leningen aan te pakken. Het in de aanbevelingen 2 en 3 bedoelde beleid ondersteunt de potentiële bbp-groei en draagt daarmee ook bij tot de aanpak van aanbeveling 1. De aanbevelingen 1, 2 en 3 dragen bij tot zowel de aanpak van onevenwichtigheden als de uitvoering van de aanbevelingen in de Aanbeveling van 2024 over de eurozone, in overeenstemming met overweging 30,

BEVEELT AAN dat Griekenland in 2024 en 2025 de volgende acties onderneemt:

1. het budgettair-structurele plan voor de middellange termijn tijdig indienen; in overeenstemming met de vereisten van het hervormde stabiliteits- en groeipact de groei van de netto-uitgaven ([22]) in 2025 beperken tot een percentage waarmee, onder meer, de overheidsschuld op de middellange termijn op een plausibel neerwaarts traject komt en het overheidstekort onder de referentiewaarde van 3 % van het bbp wordt gehouden; het belastingstelsel investeringsvriendelijker blijven maken door de erdoor geboden rechtszekerheid te vergroten, en de operationele autonomie van de belastingdienst blijven uitbreiden; de doeltreffendheid van het openbaar bestuur verzekeren en tegelijk ervoor zorgen dat het arbeidskrachten met de juiste vaardigheden kan aantrekken, de uniforme salaristabel consequent handhaven en het kader voor meerlagige economische governance operationeel maken; ervoor zorgen dat de externe saldi voortdurend blijven verbeteren door het bevorderen van evenwichtige groei en de ondersteuning van productieve binnenlandse investeringen; streven naar verdere vermindering van de door banken en kredietservicers aangehouden voorraad niet-renderende leningen, onder meer door verdere verbetering van e-veilingen om het aandeel vergeefse veilingen te verminderen;

2. versterken van de bestuurlijke capaciteit om Uniemiddelen te beheren, investeringen versnellen en het momentum in de uitvoering van hervormingen handhaven; de bijbehorende uitdagingen aanpakken teneinde een verdere snelle en effectieve uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan, met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk, mogelijk te maken, en ervoor zorgen dat de hervormingen en investeringen uiterlijk in augustus 2026 worden voltooid; de uitvoering van de cohesiebeleidsprogramma's versnellen; in het kader van de tussentijdse evaluatie van die programma's blijven focussen op de overeengekomen prioriteiten, actie ondernemen om de behoeften met betrekking tot preventie van en paraatheid voor de risico's in verband met klimaatverandering beter aan te pakken en tegelijkertijd aandacht besteden aan de mogelijkheden die het initiatief voor een platform voor strategische technologieën voor Europa biedt om het concurrentievermogen te verbeteren;

3. het concurrentievermogen vergroten door de ondermaatse prestaties inzake basisvaardigheden aan te pakken, het beheer van overheidsactiva te verbeteren en het regelgevingskader voor de afgifte van milieuvergunningen te vervolledigen;

4. de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen verminderen door de decarbonisatie van de transportsector te versnellen; verbeteren van het beheer van natuurrampen door instelling van een doeltreffend systeem voor vroegtijdige waarschuwingen en risicopreventie.

Gedaan te Luxemburg, 21 oktober 2024.

Voor de Raad

De voorzitter

NAGY I.

([22]) Op grond van artikel 2, punt 2), van Verordening (EU) 2024/1263 wordt onder "netto-uitgaven" verstaan: de overheidsuitgaven ongerekend rente-uitgaven, discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde, uitgaven voor programma's van de Unie die volledig met inkomsten uit Uniefondsen worden gefinancierd, nationale uitgaven voor medefinanciering van door de Unie gefinancierde programma's, cyclische elementen van de uitgaven voor werkloosheidsuitkeringen, en eenmalige en andere tijdelijke maatregelen.